

Naturstyrelsen
Himmerland
J.nr. NST-422-01063
Ref. katka
Februar 2016

NOTAT**vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 for N218 Hammer Bakker, østlig del**

Forslag til Natura 2000-plan for N218 Hammer Bakker, østlig del har været i offentlig høring fra den 19. december 2014 til den 10. april 2015.

Indkomne høringssvar ses på:

<http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Alle forslag til Natura 2000-planer er annonceret offentligt på Naturstyrelsens hjemmeside og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder, jf. miljømålsloven § 43. Den offentlige høring er endvidere annonceret i en række landsdækkende og regionale aviser. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer.

Naturstyrelsen har modtaget i alt ca. 760 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat – se:

www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt 2 høringssvar.

Svarene har især berørt følgende emner:

- 1) Ønsker til Handleplan
- 2) Tilstandsvurdering – naturtyper
- 3) Ikke beskyttet natur/arter
- 4) Modstridende interesser
- 5) Målsætninger

- 6) Indsatsprogram - arter
- 7) Indsatsprogram – forhold til 1. planperiode
- 8) Indsatsprogram – kvælstof
- 9) Indsatsprogram – synergi med vandplaner
- 10) Indsatsprogram – klima
- 11) Virkemidler/finansiering

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de overfor nævnte punkter.

Naturstyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv.

Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Liste over høringssvar med ID-nummer vedlægges som bilag 1. Høringssvarene kan i sin helhed læses på:

<http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Bemærkninger til planforslaget

1. Ønsker til handleplan

Danmark Naturfredningsforenings afdeling i Aalborg skriver, at en indsats mod træopvæksten på Pebermosens hængesæk bør ske inden alt for længe.

Naturstyrelsen oplyser, at det er uden for Natura 2000-planens rammer, at angive en bestemt pleje i et område. Det er kommunens ansvar at forestå handleplanlægningen, og de kommunale handleplaner skal udfærdiges i lokal dialog under inddragelse af organisationer og lodsejere. Det tiltag som Danmark Naturfredningsforenings afdeling i Aalborg foreslår bedes derfor rettet til Aalborg Kommunes handleplanlægning for området, når den proces går i gang, efter at denne plan bliver endelig.

2. Tilstandsvurdering – naturtyper

Aalborg Kommune skriver, at som følge af den nuværende afgræsning på områdets tørre heder, virker det urimeligt at tildele naturtypen tilstandsklasse II. Kommunen skriver, at store dele af områdets tørre heder er overgræsset med får, at de i dag fremstår uden variation i vegetationshøjden, og at fårene har fjernet hedens islæt af naturtypekarakteristiske urter.

Naturstyrelsen kan oplyse, at det store areal med tør hede, som er i god naturtilstand, har en god strukturtilstand og en moderat artstilstand. Den gode naturtilstand skyldes derfor gode strukturer, hvor vigtige faktorer er afgræsning på størstedelen af arealet, fravær af gødskning på arealet og

med udbredte/veludviklede positive naturtypekarakteristiske strukturer i form af udbredt dækning af ene og dværgbuske domineret af hedelyng.

3. Ikke beskyttet natur/arter

Aalborg Kommune skriver, at brun pletvinge, som ikke er på udpegningsgrundlaget, er en truet art. Kommunen mener, det skal have indflydelse på valg af pleje, idet afgræsning er uhensigtsmæssig.

Naturstyrelsen oplyser, at det er uden for Natura 2000-planens rammer, at angive en bestemt pleje i et område. Det er kommunens ansvar at forestå handleplanlægningen, og de kommunale handleplaner skal udfærdiges i lokal dialog under inddragelse af organisationer og lodsejere.

4. Modstridende interesser

Aalborg Kommune mener, at der enkelte steder kan være behov for at reducere naturtypen bøg på mor (9110) for at prioritere naturtypen tør hede (4030) højere. Kommunen mener, at der for at opnå maksimal biodiversitet bør sikres overgangszoner med et miks af naturtyperne, hvilket kan gennemføres ved udtynding af randskoven.

Naturstyrelsen anerkender Aalborg Kommunes bemærkning, og vil i planen tilføje følgende tekst i afsnittet "Modstridende interesser":

"Hvor der er tale om ung skov af typen bøg på mor, som er opstået ved tilgroning af tidligere lysåben tør hede, kan naturtypen tør hede prioriteres. Udvidelse af hedearealet må dog ikke ske på bekostning af gammel, veludviklet bøgeskov."

5. Målsætninger

Aalborg Kommune finder det uheldigt, at målsætningerne fra 1. planperiode ikke er videreført i de nye planer, og at det er uhensigtsmæssigt, at målene nu er mindre konkrete. Kommunen skriver, at de i høj grad har benyttet de konkrete målsætninger i Natura 2000-planerne i forbindelse med vurderinger og afgørelser og at grundlaget for at træffe afgørelser bliver væsentligt forringet uden disse mål.

Naturstyrelsen kan oplyse, at der for de overordnede målsætninger i de netop udsendte planforslag ikke er foretaget væsentlige ændringer i forhold til målsætningerne fra sidste plan, med mindre der siden sidste Natura 2000-plan er foretaget ændringer i et områdes udpegningsgrundlag. Den overordnede målsætning sætter fortsat retning og ramme for, hvorledes området på langt sigt skal udvikle sig for at sikre områdets arter og naturtyper gunstig bevaringsstatus. For at sikre et øget kommunalt råderum er der i de nye planforslags konkrete målsætninger ikke angivet specifikke arealmål for evt. udvidelser af naturtyperne eller for arternes levesteder. Målsætningen for alle

udpegede naturtyper og arter er foretaget i henhold til habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets krav om på langt sigt at opnå gunstig bevaringsstatus for de udpegede naturtyper og arter.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Aalborg Kommune skriver, at de konkrete målsætninger indeholder en række gentagne oplysninger som ikke alle er mål, og som med fordel kan samles og evt. placeres andet sted i planerne.

Naturstyrelsen har noteret sig kommunens synspunkter. Det er korrekt, at der er tekst i de konkrete målsætninger som går igen andre steder i planen. Gentagelse af tekst under de konkrete målsætninger er bl.a. gjort for, at dette afsnit bedre kan læses selvstændigt.

6. Indsatsprogram arter

Aalborg Kommune finder det positivt at planen kan bidrage til at sikre andre arter og naturtyper, end de der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Natura 2000-planen gælder for de arter og naturtyper, der har begrundet udpegningen af det enkelte beskyttelsesområde. De indsatser der sættes i værk med henblik på at sikre udpegningsgrundlaget vil typisk gavne en lang række arter i bredere forstand.

7. Indsatsprogram – forhold til 1. planperiode

Aalborg Kommune skriver, at indsatsprogrammet for 2. planperiode er blevet meget mere generelt og ukonkret i forhold til 1. planperiode. Det gør det vanskeligt at bedømme, hvad der skal til for at indfri indsatsprogrammet, ligesom det vil gøre det vanskeligt at træffe afgørelser i myndighedsbehandlingen i Natura 2000-området.

Naturstyrelsen kan oplyse, at indsatsprogrammet i de udsendte planforslag i forhold til tidligere er udformet på et mere overordnet niveau. Det mere overordnede niveau er en konsekvens af den aftale der er indgået mellem Kommunernes Landsforening (KL) og staten. Det har været hensigten med lovgivningen at give kommunalbestyrelserne et råderum til udmøntning af den overordnede statslige ramme, som er fastlagt i den foreliggende statslige Natura 2000-plan.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Aalborg Kommune skriver, at indsatsprogrammet for første planperiode ikke vil være fuldt ud gennemført med udløbet af 2015, da man bygger på princippet om frivillighed.

Naturstyrelsen har noteret sig kommunens synspunkt. Indsatsen i Natura 2000-planerne 2010-15 videreføres. Hvis igangsatte projekter for planperioden 2010-15 ikke i sin helhed er gennemført,

når de kommunale handleplaner for 2. planperiode træder i kraft, forudsættes dette at ske i 2. planperiode, med mindre den udestående indsats vil være i strid med nærværende plan.

Der henvises i øvrigt til det generelle høringsnotat om emnet.

8. Indsatsprogram – kvælstof

Aalborg Kommune skriver, at de savner en mulighed for ekstensivering af dyrkning op til næringsfølsomme naturtyper.

Kvælstofpåvirkningen vil, foruden at blive reguleret gennem øvrig lovgivning og vandplanlægningen, også forventes reduceret på de konkrete naturarealer gennem foreslåede indsatser.

Virkemidler i Natura 2000-planerne som f.eks. hydrologiprojekter og etablering af sammenhængende natur, samt udtagingsordningen for lavbundsarealer vil alle både være med til at reducere udvaskningen og bidrage til at mindske randpåvirkninger på naturen fra intensivt drevne naboarealer.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

9. Indsatsprogram – synergi med vandplaner

Aalborg Kommune er ikke enig i, at det alene er vandområdeplanerne, der skal sikre vandkvaliteten i de vandafhængige habitatnaturtyper.

Det er politisk besluttet, at der er en arbejdsdeling mellem vand- og naturplanerne, således at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på terrestriske naturarealer.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

10. indsatsprogram – klima

Aalborg Kommune påpeger, at gennemførelse af Natura 2000-planernes indsatsprogram nogle steder kan blive vanskeliggjort af klimaforandringer, som planerne ikke tager højde for.

Naturstyrelsen er klar over, at klimaændringer afføder behov for yderligere analyser og eventuelt nye typer af indsatser i Natura 2000-områderne. I planperioden 2016-21 iværksættes de første pilotprojekter med henblik på erfaringsindsamling til kommende planperioder.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

11. Virkemidler/finansiering

Aalborg Kommune skriver, at de må forudsætte, at nye forventninger til økonomisk bidrag kompenseres i forhandlinger med Kommunernes Landsforening.

Aalborg Kommune mener, der er behov for midler til projekter, der fremmer samarbejdet og brugen af tilskudsmulighederne i områder med mange lodsejere. Det foreslås, at jordfordeling og engangserstatninger bliver mulige virkemidler. Der savnes virkemidler til en række indsatser.

Naturstyrelsen har noteret sig Aalborg Kommunes synspunkter. De endelige planer er afstemt, så den politisk besluttede økonomiske ramme og den i planerne krævede indsats passer sammen. Det er politisk besluttet at jordfordeling kun indgår som virkemiddel ved LIFE-projekter.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N218 Hammer Bakker, østlig del

På baggrund af de indkomne bemærkninger er planen blevet tilrettet, så der i afsnittet "Modstridende interesser" er tilføjet følgende: "Hvor der er tale om ung skov af typen bøg på mor, som er opstået ved tilgroning af tidligere lysåben tør hede, kan naturtypen tør hede prioriteres. Udvidelse af hedearealet må dog ikke ske på bekostning af gammel, veludviklet bøgeskov. "

Der er endvidere foretaget justering af teksten i afsnit 1. Natura 2000-planlægning og afsnit 4. Indsatsprogram - med henblik på at præcisere videreførelse og konsolidering af indsatsen fra 1. planperiode i lyset af, at indsatsen fra den første generation planer har haft en kortere periode til gennemførelse end forudsat.

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Afsendere af høringssvar til Natura 2000-plan nr. 218 Hammer Bakker, østlig del

- 20150409215029322 Danmarks Naturfredningsforening, Aalborg
- 20150326130650381 Aalborg kommune